

Świętujemy Europejski Tydzień Zrównoważonego Rozwoju

“Świętujemy ETZR” to pakiet przygotowany do publikacji w okresie [Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Rozwoju](#), który zwykle przypada na koniec września. Warto sprawdzić [pod linkiem](#), które daty obejmuje w danym roku kalendarzowym. W 2024 roku przypada na 20-26 września.

Teksty można jednak wykorzystać dowolnie w ciągu roku - np. “Ślad środowiskowy zmarnowanego jedzenia” oraz korespondującą z nim infografikę można wykorzystać do obchodów Międzynarodowego Dnia Świadomości o Marnowaniu Żywności, który przypada 29 września. Więcej informacji znajduje się w instrukcji.

Pakiet dotyczy zagadnień związanych ze zrównoważonym rozwojem i gospodarką obiegu zamkniętego w kontekście segregacji odpadów. Na ten zestaw materiałów składają się:

- instrukcja, czyli podpowiedzi, jak użyć poszczególnych artykułów czy grafik
- krótkie teksty edukacyjne
- infografiki.

“Świętujemy ETZR” to materiały edukacyjne (artykuły, grafiki etc.) dotyczące segregowania odpadów i ochrony środowiska przygotowane przez ekspertów RLG. Możesz użyć ich bezpłatnie w swojej firmie. Więcej znajdziesz na [RLG SOFT](#).

Jak użyć materiałów?

- Możesz publikować teksty wraz z infografikami w każdym z dni roboczych Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego rozwoju, rozpoczynając od tekstu “Zrównoważony rozwój w Twoich rękach”. Każdemu z tekstów przypisano infografikę, zachowując kolejność materiałów.
- Mimo że w serii pierwszym z tekstów jest “Zrównoważony rozwój...”, każdy z tekstów stanowi odrębną całość i może być opublikowany oddzielnie. Jeśli np. prowadzisz newsletter lub planujesz treści w Intranecie, pamiętaj, że możesz te teksty wykorzystać dowolnie, np. świętując:
 - 23 stycznia Dzień Bez Opakowań Foliowych (Co z tym plastikiem?)
 - 21 marca Dzień Lasów (Papier? Najlepiej z makulatury)
 - 22 kwietnia Dzień Ziemi (Zrównoważony rozwój w Twoich rękach)
 - 11 maja Dzień Bez Śmiecenia (Co z tym plastikiem?)
 - 5 czerwca Dzień Ochrony Środowiska (dowolny tekst)
 - Dzień Długu Ekologicznego (dowolny tekst) - do sprawdzenia pod [tym linkiem](#)
 - 29 września Międzynarodowy Dzień Świadomości o Marnowaniu Żywności (Ślad środowiskowy zmarnowanego jedzenia)
- Jeśli nie masz przestrzeni na teksty, możesz opublikować same infografiki, które są podsumowaniem kluczowych przekazów i stanowią odrębną całość. Ich również nie musisz wykorzystywać jako serii, a możesz pojedynczo.
- **Przy publikacji prosimy o podanie źródła materiałów: RLG, www.rlgsoft.pl**

Teksty

Zrównoważony rozwój w Twoich rękach

Odpowiedzialna konsumpcja to jeden z 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju, które postawiła przed ludzkością Organizacja Narodów Zjednoczonych. To, jak efektywnie będziemy gospodarować surowcami, ma ogromny wpływ nie tylko na kondycję planety, ale i na nas samych. Zgodnie z prognozami, do 2050 r. będzie nas 9,6 miliarda¹ - gdybyśmy nic nie zmienili, potrzebowałibyśmy zasobów z aż 3 planet Ziemia, aby zaspokoić potrzeby takiej liczby mieszkańców.

Coraz więcej firm raportuje swój wpływ w kontekście zrównoważonego rozwoju, ale my, konsumenci, nie przygotowujemy podobnych sprawozdań i przez to nie myślimy na co dzień o swoim wpływie. A, wbrew pozorom, jest on ogromny. Poprzez wybór produktów żywnościowych, sposobu odżywiania się i utrzymywanie lub zmianę nawyków (np. zamiast kupna wody w butelce - zabranie ze sobą wody w bidonie) wpływamy na swoje otoczenie, ilość konsumowanej energii i wody czy marnowanego jedzenia. Poprzez segregację odpadów czy zakupy z drugiej ręki przyczyniamy się do rozwoju gospodarki obiegu zamkniętego, która pozwala wielokrotnie wykorzystywać surowce i produkty, zamiast po jednorazowym użyciu posłać je na składowisko.

Ślad środowiskowy zmarnowanego jedzenia

Jak podaje ONZ, 30% wyprodukowanego na świecie jedzenia trafia na śmietnik. W Polsce nie jest lepiej - jak zbadała Federacja Polskich Banków Żywności, aż 56%² Polek i Polaków marnuje żywność w domach. Tymczasem każdy pomidor czy sztuka mięsa to ogromny ślad środowiskowy choćby w postaci zużytej wody i energii czy zanieczyszczenia powietrza np. w wyniku transportu produktów na duże odległości.

¹ <https://www.un.org/pl/cel12>

² <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Polacy-marnuja-zywnosc-na-potege-chociaz-inflacja-nieco-hamuje-ten-trend-Padl-niechlubny-rekord-8630533.html>

Co powinien zrobić konsument poza rozsądnym planowaniem menu, odpowiedzialnym robieniem zakupów czy mrożeniem i wykorzystaniem resztek? Segregować bioodpady. Brązowy kosz, do którego mogą trafić resztki żywności pochodzenia roślinnego, pozwala nam odzyskać choć część zużytych surowców. Zamienimy je na kompost, który użyźni wyjąłowaną przez uprawy glebę, lub na biopaliwo, które służy np. do produkcji ogrzewania. To ważne także dlatego, że jeśli bioodpady trafią na składowisko, rozkładają się, emitując gazy cieplarniane.

Puszki w służbie GOZ

Gospodarka obiegu zamkniętego oznacza, że wykorzystujemy surowce ponownie, zamiast traktować je jako "śmieci". Doskonałym przykładem, który ilustruje możliwości tego sposobu gospodarowania surowcami, jest aluminium. Niemal $\frac{3}{4}$ z 1,5 mld ton³ tego wykorzystanego dotąd na Ziemi metalu nadal znajduje się w użyciu. Również dlatego, że w naszych domach trafia on do żółtego pojemnika na tworzywa sztuczne i metale, skąd jedzie do zakładu przetwarzania.

Aluminium może być poddane recyklingowi bez końca, nie tracąc na swoich właściwościach. Puszki po napojach czy żywności, folia aluminiowa, tacki, wieczka czy tubki mogą z powodzeniem dostać nowe życie, zamiast rozkładać się na składowisku przez następne 200-500 lat. Tak samo możemy wykorzystać np. szkło opakowaniowe, które również można przetapiać w nieskończoność - oczywiście pod warunkiem, że do zielonego pojemnika nie trafi wraz ze szklanką czy wazonem, które są wykonane wg innej receptury i mają inne własności chemiczne.

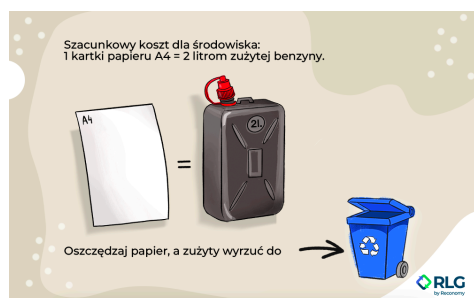
Co z tym plastikiem?

W powszechnej świadomości plastik najczęściej uznawany jest za materiał szkodliwy dla środowiska, ale trudny do ograniczenia. Na co dzień pomagają nam jednak nie tylko przy zachowaniu ratującej życie i zdrowie higieny (np. jednorazowe strzykawki), ale także dzięki swojej lekkości zmniejsza emisje z transportu opakowanych w niego produktów, a nawet samych pojazdów (dziś przeciętny samochód składa się w 50%⁴ z tworzyw sztucznych). Co więcej, chroni żywność przed zepsuciem, dzięki czemu zapobiega marnowaniu jedzenia.

³ https://international-aluminium.org/work_areas/recycling/

⁴ <https://advancedplastiform.com/common-plastics-in-automotive-manufacturing/>

Plastik może trafić do recyklingu i zyskać nowe życie, dlatego warto wrzucać plastikowe opakowania do żółtego pojemnika na tworzywa sztuczne i metale. Natomiast plastik nie powinien nigdy znaleźć się w środowisku, gdzie nie tylko zaśmieca, ale i poważnie szkodzi. Stwarza bezpośrednie zagrożenie np. w ekosystemach wodnych, gdzie zwierzęta połykają go lub się w niego zaplątują. Ponadto, rozkładając się, wydziela niebezpieczne substancje, a potem w formie mikrocząsteczek przenika do wody i gleby, skąd powoduje problemy u żywych organizmów.

Papier? Najlepiej z makulatury

Dotąd na terenie Unii Europejskiej papier i karton przodowały w kategorii odpadów opakowaniowych. W 2021 r. doliczono się ich 34 mln ton, podczas gdy drugiego najczęściej używanego materiału - plastiku - zużyto ok. 16 mln ton.⁵ Lubimy sięgać po papier, bo jest on produkowany z odnawialnych źródeł i biodegradowalny, ale czy rzeczywiście możemy go lekką ręką wysłać na składowisko, bo przecież szybko się rozłoży?

Produkcja papieru jest bardzo wodo- i energochłonna. Jedną jego rzeczą to dla środowiska koszt porównywalny ze spalaniem 250 litrów benzyny⁶. Dlatego papier z tzw. makulatury to mniejsze obciążenie dla planety, bo pozwala zaoszczędzić np. przeszło 60% energii.⁷ Nie będzie go, jeśli my - konsumenci - nie wyrzucimy do niebieskiego kontenera tekturowego pojemnika po ryżu, kartonowego pudła po przesyłce, ulotek, gazetek, zadrukowanych kartek czy zapisanych zeszytów i zniszczonych książek.

Pamiętajmy, aby nie zanieczyścić frakcji zatłuszczonym lub zabrudzonym papierem, np. papier po maśle.

Bibliografia

<https://www.unep.org/topics/chemicals-and-pollution-action/circularity-sectors/food-and-food-waste>

<https://www.bankier.pl/wiadomosc/Polacy-marnuja-zywnosc-na-potege-chociaz-inflacja-nieco-hamuje-ten-trend-Padl-niechlubny-rekord-8630533.html>

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0013935122012567>

https://international-aluminium.org/work_areas/recycling/

⁵

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Packaging_waste_statistics#Waste_

⁶ <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0959652611004409>

⁷

<https://portal.ct.gov/deep/reduce-reuse-recycle/municipal-recycling-resource-center/as-a-matter-of-fact>

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0959652611004409>

https://www.researchgate.net/publication/362570271_RECYCLING_COSTS_A_RESEARCH_IN_THE_WASTE_PAPER_INDUSTRY

https://www.richlandcenterwi.gov/sites/default/files/fileattachments/parks_amp_recreation/page/2534/howlonggarbagedecomposes.pdf

<https://portal.ct.gov/deep/reduce-reuse-recycle/municipal-recycling-resource-center/as-a-matter-of-fact>